

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ
КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ ТАКТИКИ ТА АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри пожежної тактики
та аварійно-рятувальних робіт

Андрій ЛІСНЯК
(підпис)

«25» серпня 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління пожежогасінням»

циклу професійної (обов'язкової) підготовки
за другим рівнем вищої освіти
галузь знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність 261 «Пожежна безпека»
за освітньо-професійними програмами
«Пожежна безпека», «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»,
«Управління пожежною безпекою», «Експерт будівельний з пожежної та
техногенної безпеки»

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни.

Рекомендовано кафедрою ПТтаАРР на:

2020-2021 навчальний рік Протокол від «25» серпня 2020 року № 1

Перезатверджено.

Начальник кафедри ПТтаАРР _____ Андрій ЛІСНЯК
(підпис)

20__-20__ навчальний рік Протокол від «__» _____ 20__ року № __

Перезатверджено.

Начальник кафедри ПТтаАРР _____ Андрій ЛІСНЯК
(підпис)

20__-20__ навчальний рік Протокол від «__» _____ 20__ року № __

2020 рік

Анотація

Предметом вивчення дисципліни є підготовка органів управління та підрозділів до гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій (НС), яка включає в себе: вивчення системи управління силами і засобами під час гасіння складних пожеж; розробку і корегування оперативних документів з пожежогасіння; планування і проведення тактичної підготовки начальницького складу; розробку заходів, що забезпечують необхідні умови для успішного гасіння пожеж та ліквідації НС в населених пунктах та різноманітних об'єктах.

1. Інформація про викладачів

1-викладач	
Загальна інформація	Сенчихін Юрій Миколайович, професор кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт факультету оперативно-рятувальних сил, кандидат технічних наук, професор.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 403. Мобільний номер телефону – 063-627-44-00
E-mail	ptarr@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	
Професійні здібності*	

* – заповнюється за бажанням НПП.

2. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 405, 410. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: організація гарнізонної служби.

Постреквізити: інженерна та аварійно-рятувальна техніка; організація експлуатації пожежної техніки; організація експлуатації засобів захисту органів дихання та тіла.

4. Характеристика навчальної дисципліни

Метою дисципліни є підготовка здобувачів вищої освіти, що мають достатні знання і уміння з питань підготовки органів управління та підрозділів до гасіння пожеж та організації управління силами і засобами при гасінні пожеж на об'єктах різного призначення.

Завданнями дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти необхідного рівня знань і практичних навичок з організації керівництва (управління) оперативними діями пожежно-рятувальних підрозділів при гасінні складних пожеж в містах, населених пунктах, на об'єктах різноманітних форм власності, а також з організації та проведення тактичної підготовки органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (ОРС ЦЗ).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

сучасні проблеми пожежогасіння в Україні;

вимоги Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, настанов, вказівок та інших керівних документів, які регламентують тактику гасіння пожеж;

сутність та принципи управління силами і засобами під час складних пожеж;

організацію гасіння пожеж при роботі пожежно-рятувальних підрозділів за підвищеним номером виклику та із залученням додаткових сил і засобів;

порядок утворення і організацію роботи Штабу на пожежі, складання основних документів штабу;

порядок використання, складання та корегування оперативних планів пожежогасіння;

організацію тактичної підготовки начальницького складу ДСНС України, порядок організації, підготовки та методики проведення тактико-спеціальних навчань, групових тактичних тренувань, вивчення та розгляду пожеж.

уміння:

виконувати в практичній діяльності вимоги та положення Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та інших керівних документів з питань пожежогасіння;

керувати силами і засобами, залученими до гасіння пожежі за підвищеним номером виклику;

організувати гасіння пожеж із залученням додаткових сил і засобів, виконувати обов'язки посадових осіб Штабу на пожежі, забезпечувати успішне гасіння пожежі;

розробляти документи з пожежогасіння;

організувати та проводити тактичну і психологічну підготовку з підпорядкованим особовим складом;

проводити вивчення оперативних дій на пожежах, що сталися та оформлювати результати цих вивчень з подальшим проведенням розгляду пожеж.

комунікацію:

організація управління та координація дій пожежно-рятувальних підрозділів і аварійно-рятувальних служб під час гасіння пожеж та ліквідації НС;

складання, узагальнення та ведення оперативної документації під час проведення оперативних дій з гасіння пожеж та ліквідації НС.

автономність та відповідальність:

прийняття обґрунтованих рішень в складних та непередбачуваних умовах під час гасіння пожеж;

відповідальність за набуття і вдосконалення навичок практичного застосування теоретичних знань, щодо рятування людей, гасіння пожеж, управління силами і засобами під час здійснення оперативних дій.

компетентності:*Інтегральну:*

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері пожежної безпеки під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальну:

здатність приймати обґрунтовані рішення в складних та непередбачуваних умовах.

Спеціальні:

здатність оцінювати ризики та приймати обґрунтовані управлінські рішення, управляти силами та засобами при ліквідації пожеж, проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, керувати роботою колективу;

здатність оптимізувати методи й засоби спрямовані на припинення дії небезпечних чинників пожежі, рятування життя і збереження здоров'я людей під час виникнення пожеж;

здатність забезпечувати організаційні і навчально-методичні заходи щодо набуття працівниками і населенням знань, необхідних для збереження життя і здоров'я людей в умовах виникнення пожеж та під час виконання робіт з ліквідування пожежі;

здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців та нефахівців;

здатність приймати рішення щодо застосування інженерної та аварійно-рятувальної техніки під час ліквідації пожежі, аварії, стихійного лиха;

здатність до керівництва гасінням пожеж різної складності;

здатність організовувати управління силами та засобами під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Денна форма навчання
Рік підготовки	1-й
Семестр	1-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	14 год.
Практичні, семінарські	26 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	50 год.
Вид підсумкового контролю	екзамен

5. Календарно-тематичний план викладання дисципліни

Тривалість академічної години в Університеті становить 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

Тиждень навчання	Тема та її зміст	Вид навчальних занять, год.
1 семестр (15 тижнів)		
Модуль. Підготовка органів управління та підрозділів до гасіння пожеж		
Змістовний модуль. 1. Керівництво (управління) силами і засобами на складних пожежах		
1	Тема 1.1. Загальна характеристика системи управління під час гасіння складних пожеж та ліквідації НС	Лек. – 2 год. СР – 5 год.
2-3	Тема 1.2. Штаб на пожежі як орган управління гасінням складних пожеж ПЗ 1. Аналітичні розрахунки для обґрунтування оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів ПЗ 2. Складання документів штабу на пожежі	Лек. – 2 год. ПЗ – 4 год. СР – 5 год.
4-5	Тема 1.3. Організація роботи тилу на складних пожежах ПЗ. Розв'язання тактичних задач з організації роботи тилу за недостатнього водопостачання	Лек. – 2 год. ПЗ – 4 год. СР – 5 год.
6	Сем. Керівництво силами і засобами на складних пожежах. Видача завдання на виконання модульної роботи	Сем – 2 год.

Змістовний модуль. 2. Оперативні документи пожежогасіння		
7-8	Тема 2.1. Оперативні плани пожежогасіння (ОППГ) ПЗ. Розгляд і розбір оперативних планів пожежогасіння складених у гарнізонах на різноманітні об'єкти	Лек. – 2 год. ПЗ – 2 год. СР – 5 год.
Змістовний модуль. 3. Тактична підготовка начальницького складу		
9-10	Тема 3.1. Види тактичної підготовки. Групові тактичні тренування начальницького складу (ГТТ) ПЗ. Групове тактичне тренування з відпрацювання обов'язків КГП, НШ, НТ	Лек. – 2 год. ПЗ – 4 год. СР – 10 год.
11-12	Тема 3.2. Тактико-спеціальні навчання (ТСН) ПЗ. Розробка тактичного задуму тактико-спеціального навчання	Лек. – 2 год. ПЗ – 4 год. СР – 10 год.
13-14	Тема 3.3. Вивчення та розбір пожеж ПЗ 1. Складання Картки оперативно-тактичних дій на пожежах ПЗ 2. Розбір дій на пожежі з начальницьким складом гарнізону	Лек. – 2 год. ПЗ – 4 год. СР – 10 год.
15	Сем. Керівництво силами і засобами на складних пожежах. Видача завдання на виконання модульної роботи	Сем – 2 год.
Всього за семестр		90 годин
Всього по дисципліні		90 годин

Примітка: Лек. – лекція; ПЗ – практичне заняття; Сем. – семінарське заняття; МКР – модульна контрольна робота; СР – самостійна робота. Инд. – індивідуальна робота.

Індивідуальні завдання: Розробити та подати заявку на корисну модель за напрямком досліджень.

6. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» за спеціальністю 261 "Пожежна безпека" підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 "Цивільна безпека" за спеціалізацією «Пожежна безпека».

2. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» за спеціальністю 261 "Пожежна безпека" підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 "Цивільна безпека" за спеціалізацією «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи».

3. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» за спеціальністю 261 "Пожежна безпека" підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 "Цивільна безпека" за спеціалізацією «Управління пожежною безпекою».

4. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» за спеціальністю 261 "Пожежна безпека" підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 "Цивільна безпека" за спеціалізацією «Експерт будівельний з пожежної та техногенної безпеки».

5. Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340.

6. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340.

7. Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Наказ МВС України від 07.10.2014 № 1032.

8. Методичні рекомендації зі складання та використання оперативних планів і карток пожежогасіння. Наказ МНС України від 23.09.2011 №1021.

9. Про деякі питання організації діяльності мобільних оперативних груп ДСНС. Наказ ДСНС України від 06.11.2017 № 601.

10. Методичні рекомендації «Організація управління в надзвичайних ситуаціях». Наказ МНС України від 05.10.2007 № 685.

11. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. Наказ МВС України від 15.06.2017 № 511.

12. Методичні рекомендації з підготовки і проведення тактико-спеціальних навчань з питань реагування на надзвичайні ситуації. Наказ МНС України від 29.08.2011 № 893.

13. Інструкція із складання Карток оперативно-тактичних дій на пожежах та їх вивчення в системі службової підготовки. Окреме доручення ДСНС України від 04.10.2017 № В-155.

14. Аналітичні розрахунки для обґрунтування оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів: Практикум. / В.В. Сировий, Ю.М. Сенчихін, Л.В. Ушаков, О.В. Бабенко. – Х.: НУЦЗУ, ХНАДУ, 2010. – 236 с.

15. Пожежна тактика: Підручник / Ключ П.П., Палюх В.Г., Пустовой А.С., Сенчихін Ю.М., Сировой В.В. – Х.: Основа, 1998. – 592 с.

16. Основи тактики гасіння пожеж: навч. посіб. / В.В Сировой, Ю.М. Сенчихін, А.А. Лісняк, І.Г. Дерев'янко. – Х.: НУЦЗУ, 2015. – 216 с.

17. Тактична і психологічна підготовка особового складу пожежної охорони: Підручник / Ключ П.П., Палюх В.Г., В.О. Росоха. – Х.: Основа, 2002. – 288 с.

18. Ключ П.П., Палюх В.Г. Тактична підготовка особового складу пожежної охорони. – Х.: Основа, 1995. – 272 с. – Рос. мовою.

19. Довідник керівника гасіння пожежі / За загальною редакцією Крапивницького В.С. – К. : ТОВ "Літера-Друк", 2016 . – 320 с. : іл.

20. Методичні вказівки до виконання модульних робіт № 1-2. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» з дисципліни «Управління пожежогасінням» / Укладачі: Ю.М. Сенчихін, А.А. Лісняк, Д.П. Дубінін. – Х.: НУЦЗУ, 2019. – 17 с.

Допоміжна

1. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України. Наказ МНС України 07.05.2007 № 312.

2. Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України. Наказ МНС України від 16.12.2011 № 1342.

3. Нормативи виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням. Наказ МВС України від 20.11.2015 № 1470.

4. Інструкції, вказівки та інформаційні листи ДСНС України та ГУ(У) ДСНС України в областях, описи характерних пожеж.

5. ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.

6. Організація аварійно-рятувальних робіт: Підручник. За загальною редакцією В.П. Садкового / Аветісян В.Г., Сенчихін Ю.М., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Тригуб В.В. – Х.: Федорко, 2010. – 240 с.

7. Norman J. Fire Officer's Handbook of Tactics. USA, 2012. 634 p.

8. International Association of Fire Chiefs, Jones & Bartlett Learning. Fundamentals of Fire Fighter Skills. Canada, 2008. 1068 p.

9. Smith J. P. Strategic & Tactical Considerations on the Fireground. USA, 2011. 608 p.

10. Dunn V. Safety and Survival on the Fireground, 2nd Edition. USA, 2015. 456 p.

11. Norman J. Fire Department Special Operations. USA, 2009. 456 p.

12. Corbett G. Fire Engineering's Handbook for Firefighter I and II. USA, 2009. 1200 p.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua>
2. <http://www.president.gov.ua>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://mvs.gov.ua>
5. <http://www.dsns.gov.ua>

6. <http://mon.gov.ua>
7. <http://nuczu.edu.ua>

7. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Управління пожежогасінням» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

- перша – національна (традиційна) – 4-бальна (чотирибальна);
- друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;
- третья – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
I. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції	7	0	0
	Семінари	2	4	8
	Практичні заняття	8	4	32
	Модульна контрольна робота*	1	30	30
Разом за модуль № 1				70
Разом за поточний контроль				70
II. Індивідуальна самостійна робота				до 10
III. Екзамен				20
Разом за всі види навчальної роботи				100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському та практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 бали – завдання виконано в повному обсязі, суть питання розкрита в повному обсязі, відповідь вірна, здобувач вільно володіє навчальним

матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, графічне зображення виконано згідно вимог;

3 бали – завдання виконано в повному обсязі, суть питання розкрита не в повному обсязі, відповідь вірна, здобувач частково володіє навчальним матеріалом, обґрунтування відповіді недостатнє, графічне зображення виконано неохайно, з незначними порушеннями вимог;

2 бали – завдання виконано частково, суть питання не розкрита, відповідь вірна, здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом, обґрунтування відповіді недостатнє, графічне зображення не відповідає проведеним розрахункам або виконано з порушеннями вимог.

1 бали – завдання виконано частково, при цьому допущено суттєві помилки, здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом, обґрунтувати відповідь здобувач не в змозі, відповіді на поставлені питання не знає, графічне зображення не відповідає проведеним розрахункам або не відповідає вимогам.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення письмової роботи під час самостійної роботи та здається не пізніше останнього заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з одного питання та практичних завдань-задач. Розв'язання повинно містити: формулювання вичерпної відповіді на питання та вирішення наданих задач з зображенням відповідних схем.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні проміжного та підсумкового модульного контролю рівня знань: передбачає виявлення опанування слухачем матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді поточної контрольної роботи.

Для оцінювання рівня відповідей здобувачів на завдання поточної контрольної роботи використовуються наступні критерії оцінювання:

26-30 балів – надано вичерпну відповідь на питання та вірно розв'язані всі задачі з дотриманням всіх вимог до виконання;

18-25 балів – відповідь на питання не повна, вірно розв'язані всі задачі, але допущені стилістичні помилки;

9-17 балів – відповідь на питання не повна, розв'язані три задачі;

1-8 бали – відповідь на питання відсутня, розв'язано одна-дві задачі;

0 балів – відповідь відсутня, задачі не розв'язані.

Індивідуальна самотійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самотійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самотійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

- 10 балів – самотійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;
- 3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;
- 2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;
- 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самотійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самотійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самотійної роботи здобувачів вищої освіти другого рівня:

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самотійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі реферату, наукової статті або презентації.

Рекомендована тематика для індивідуального дослідження:

1. Вивчення та удосконалення систем управління силами та засобами під час гасіння складних пожеж.
2. Шляхи підвищення ефективності тактичної підготовки начальницького складу органів управління та підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

3. Новітні способи, прийоми та засоби гасіння пожеж та їх впровадження в практику управління пожежогасінням.
4. Геоінформаційні системи в діяльності органів управління та підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.
5. Сучасні проблеми пожежогасіння та ліквідації надзвичайних ситуацій в Україні та за кордоном.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену (1 семестр) який включає в себе відповідь на питання з білетів.

Кожен варіант екзаменаційного білету складається з трьох завдань - задачі та двох теоретичних питань. Розв'язання завдання - задачі повинно містити: змістовний висновок на питання задачі. Теоретичні питання оцінюються за повнотою відповіді.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 20 балів):

17-20 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно розв'язав усі задачі з повним дотриманням вимог до виконання;

12-15 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішені три завдання;

8-11 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішені два завдання;

4-7 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичного питання та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішене одне завдання, інші – частково;

1-3 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки. Частково вирішення завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань. Не вирішив завдання.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Сутність керівництва (управління) силами і засобами під час гасіння пожеж та ліквідації НС. Керівні документи.

2. Організаційні системи керівництва (управління) силами і засобами на пожежі та їх характеристика.

3. Керівник гасіння пожежі (КГП): діяльність КГП на пожежі; аналіз помилок КГП. Керівні документи.

4. Принципи керівництва (управління) оперативними діями пожежно-рятувальних підрозділів на пожежах.
5. Значення, структура та порядок застосування Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж
6. Система, органи і основні завдання управління при ліквідації наслідків. Керівні документи.
7. Роль і завдання Керівника робіт із НС.
8. Штаб з ліквідації НС та його роль в управлінні підрозділами. Керівні документи.
9. Зведені загони для ліквідації наслідків НС та гасіння складних пожеж. Формування зведених загонів ДСНС. Управління зведеним загonom. Керівні документи.
10. Штаб на пожежі як орган КГП з управління силами і засобами на пожежі. Випадки створення штабу на пожежі. Місце розташування штабу на пожежі.
11. Склад і основні завдання штабу на пожежі. Оперативні документи штабу та порядок їх оформлення.
12. Знаки розрізнення та ідентифікація оперативного складу на пожежі.
13. Начальник штабу на пожежі (НШ): його права та обов'язки під час гасіння пожеж за підвищеним номером виклику. Керівні документи.
14. Аналітичні розрахунки для обґрунтування оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів. Порядок методики розрахунку сил і засобів для гасіння пожежі.
15. Тил на пожежі: його призначення і задачі.
16. Начальник тилу (НТ): його обов'язки під час гасіння складних пожеж.
17. Дії начальника НТ (групи тилу) з організації подавання води на пожежу перекачуванням. Визначення раціональних способів перекачування. Розрахунок сил і засобів для перекачування води.
18. Дії начальника НТ (групи тилу) з організації підвезення води до місця пожежі. Визначення раціональних способів заправки автоцистерн і витрати води, яку підвозять на гасіння пожежі. Розрахунок сил і засобів для підвезення води.
19. Основні види тактичної підготовки начальницького складу та їх роль в системі службової підготовки органів управління та підрозділів ДСНС. Керівні документи.
20. Тактико-спеціальні навчання (ТСН). Мета, задачі та види ТСН.
21. Порядок та методика підготовки керівника ТСН, розробка тактичного задуму та складання методичної розробки на проведення тактичного навчання.
22. Особливості оперативно-тактичного вивчення об'єкту для проведення тактико-спеціального навчання.
23. Порядок та методика проведення тактико-спеціальних навчань.

24. Групові тактичні тренування (ГТТ). Мета, завдання та організаційні форми групових тактичних тренувань.

25. Порядок підготовки та проведення групових тактичних тренувань. Методика проведення групових вправ та ділових ігор.

26. Вивчення оперативно-тактичних дій на пожежах. Основні вимоги що висовуються до вивчення оперативно-тактичних дій на пожежах.

27. Картка оперативно-тактичних дій на пожежі: її призначення, складові частини; порядок складання, терміни складання та оформлення; вимоги до зберігання та використання.

28. Розбір дій на пожежі. Види, особливості та зміст підготовки, порядок і методика проведення з начальницьким складом. Керівні документи з питань тактичної підготовки та вивчення оперативно-тактичних дій на пожежах

29. Оперативні плани пожежогасіння. Призначення та організація роботи по складанню оперативних планів пожежогасіння. Керівні документи.

30. Оперативні плани пожежогасіння. Порядок зберігання, відпрацювання та коригування оперативних планів. Керівні документи.

Питання з положень Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340:

2.1. Оперативні дії та основні завдання органів управління та підрозділів під час проведення пожежно-рятувальних робіт;

2.2. Збір і виїзд за сигналом «Тривога» та прямування до місця виклику

2.3. Розвідка пожежі;

2.4. Рятування людей на пожежі;

2.5. Оперативне розгортання сил і засобів;

2.6.2. Локалізація пожежі;

2.6.3. Ліквідація пожежі;

2.6.5, 2.6.6. Вирішальний напрямок оперативних дій на пожежі;

2.7. Згортання сил і засобів та повернення до місця постійної дислокації;

2.8. Управління силами та засобами під час гасіння пожеж;

2.9.2. Перелік посадових осіб органів управління та підрозділів гарнізону ОРС ЦЗ, які можуть виконувати обов'язки КГП

2.9.4. Обов'язки керівника гасіння пожежі (КГП);

2.10.7. Обов'язки начальника штабу (НШ);

2.11.2. Обов'язки начальника тилу (НТ);

2.12.3. Обов'язки начальника оперативної дільниці (НОД);

2.20. Ідентифікація оперативного складу на пожежі та умовні графічні позначення.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
0-34	F	

8. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 50% оригінального тексту при перевірці на плагіат.

Розробники:

Начальник кафедри пожежної тактики
та аварійно-рятувальних робіт
(посада)

(підпис)

Андрій ЛІСНЯК
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Професор кафедри пожежної тактики
та аварійно-рятувальних робіт
(посада)

(підпис)

Юрій СЕНЧИХІН
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)